

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

סנהדרין דף ג' ע"א

האם דיני ממונות בעו דרישה וחקירה (אחרי התקנה)? [תד"ה שלא].

קנסות	גזילות וחבלות	כתובה מתנה וירושה	הודאות והלואות	
בעינן	לא בעינן	לא בעינן	לא בעינן	לתי' א' דתוס'
בעינן	בעינן	לא בעינן ¹	לא בעינן	לתי' ב' דתוס'

בדינים דלהלן שצריך ג' דיינים, האם זה מדאורייתא או מדרבנן?

בהודאות והלואות	בגזילות וחבלות	
מדאורייתא	מדאורייתא	לרבא ²
מדרבנן ³	מדאורייתא	לרב אחא בריה דרב איקא

אמר שמואל שנים שדנו דיניהם דין, למי והיכן הלכה כן? [תד"ה לרבא].

בקיום שטר	בסתם דין	
אין הלכה	אין הלכה	לרבא
אין הלכה	הלכה	לרב אחא ורב נחמן

¹ עיי' בתוס' בהמשך, דגם לתי' זה בכל אלו דמסקינן בהחובל דעבדינן שליחותיהו וגובין אותו בבל, לא בעי מומחין וכו', ע"כ. א"כ ה"ה שלא בעינן דרישה וחקירה. ובתוס' רא"ש מפורש כן.

² פירש"י בד"ה תרתי קתני, דרבא ס"ל דודאי ג' בעינן (מדאורייתא) דעירוב פרשיות כתוב כאן, וא"כ אין חילוק בין גזילות וחבלות לבין הודאות והלואות.

³ ודייק מדכתיב תשפוט בלשון יחיד, שמדאורייתא סגי באחד, ורבנן הצריכו שלושה משום יושבי קרנות, ובשלושה ודאי שיש אחד שלמד. ועיי' בתד"ה אי ובר"ן. ובמרגליות הים [כאן אות י"ד] הביא לפרש שבאחד יש לחוש שהבעל דין יחשוב שהוא אדם שלמד וגמר, וטועה הוא בו, אולם בשלושה לא חיישינן שיטעה ג' פעמים, וודאי אחד מהם לפחות למד.

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

סנהדרין דף ג' ע"ב

במה נחלקו ר' יאשיה ור' יונתן בסוגיין, ובמה לא?

	בדרשינן תחילות	במנין שצריך לדיין שלישי	ב"ד צריך להיות לא זוגי
לר' יאשיה	אין דורשין	מדכתיב אלקים ולא משפט ⁴	אין צריך
לר' יונתן	אין דורשין	משום דאין ב"ד שקול וכו'	צריך

מתי אזלינן אחר הכרעת רוב? [תד"ה דיני].

	כשנמצאים הרוב והמיעוט לפנינו	כשנמצא דבר לפינו ואנו אומרים שהוא כהרוב
בדיני נפשות	אזלינן	אזלינן ⁵
בדיני ממונות לשמואל	אזלינן	לא אזלינן ⁶

⁴ כן היא גירסת רבינו יונה ועוד ראשונים, וכמובא במרגליות הים כאן אות ז'. וזהו שדחה ר' יונתן: כדאמרי אינשי מי שיש לו דין יקרב אל הדיין, ולא אומר יקרב אל המשפט. אולם בתוס' ד"ה אין גרסו כגירסא שלפנינו: אל השופט, ופירשו, שדרך לומר בא ונלך לדון אצל המומחה, וא"כ אין ראוי ממ"ש התורה אלקים למומחה.

⁵ כן הוכיחו תוס', שאין לתרץ שמה שאזלינן בתר הרוב הוא רק בב"ד וכדומה דהרוב לפנינו (ובזה אין חילוק בין דיני ממונות לנפשות שהולכים אחר הרוב), אבל ברובא דליתיה קמן גם בדיני נפשות לא אזלינן בתר הרוב, אין לומר כן, דלקמן [דף ס"ט ע"א] משמע שבדיני נפשות אזלינן תמיד בתר הרוב.

⁶ ואף שלכאורה יש ללמוד ק"ו מדיני נפשות שאזלינן בתר הרוב. תי' תוס', וז"ל: וצ"ל דרובא לרדיא זבני לא חשיב כי הנך רובא, הלכך לא סמכין אהך רובא בדיני ממונות, ע"כ. והיינו שגם ברובא דליתא קמן יש שני סוגי רוב. אולם עדיין דבריהם צריכים ביאור, ועי' בשב שמעתא [שמעתא ד' פרק ו'] שהאריך לבאר את דבריהם, וכתב: דמה דאזלינן תמיד בתר הרוב הוא רק ברוב שהטבע מחייבו וגורמו, וכגון רוב נשים ל-ט' חודשים יולדות, אבל כשהרוב אינו מוכרח מהטבע, אלא תלוי במנהג ורצון בני אדם, בזה חיישינן לכו"ע למיעוטא, כיון שהרבה פעמים שאדם עושה כמיעוט, וכיון שכן רוב שוורים לחרישה אינו רוב מכריע בממון, היות שהרבה פעמים יש שרוצה אדם לקנות שור לשחיטה ולא לחרישה. ולכך אמר שמואל שלא מועיל רוב כזה בממון. אולם רוב בטבע מועיל גם בממון.